

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 20 kr., za polleta 2 gld. 20 kr., za četert leta 1 gld. 15 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 3 gold. 60 kr., za pol leta 1 gold. 80 kr., za četert leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXIV.

V Ljubljani 31. sušca 1871.

List 13.

Veliki petek.

Kri Božja, grešnik glej! pregosto teče,
Nedolžno Jagnje — Jezus — je zaklano,
Na lesu križa za-te darovano,
Da bi otélo večne te nesreče.

On ljubil te je serčno, pregoreče, —
In ti vsekujš rano mu za rano,
Obleko belo, s kervijo oprano,
Skrunjuješ z grehom, brez vesti skeleče!

Na Golgoti še terdi kamen poka,
Se tuge svitla solnca luč je skrila,
Narava Stvarnika vsa obžaluje. —

Al tvoje terdo serce se ne joka?
Nedolžna smert al ni te nič ganila,
Ki jo tvoj greh, o grešnik, Mu vzrokuje?

Radoslav.

Sv. Oče Pij IX „Križ od Križa.“

O sveti Oče, „Križ od Križa!“
Po križu vedno hrepeniš,
Ljubezen od Ljubezni Križa!
Le za Ljubezen ves goriš!

Od Križa tékel vir ljubezni,
Ki je iskaje našla križ:
In križ je prišel od Ljubezni,
Ljubezen pa rodila Križ.

Tak pelje k Križu Te ljubezen,
K Ljubezni zopet pelje križ:
Do Križa Jezusa ljubezen,
K Ljubezni Jezusovi Križ.

O Pij, ljubezen! od Ljubezni
Za dedšino dobil si križ,
Da bi podoben bil Ljubezni,
Ki na-se je zadela Križ.

O sveti Oče, „križ od Križa!“
Ne boj se, nosi križ voljnó!
Po Tebi prišel križ od Križa
Zveličauja otrokom bo.

J. V.

Perco sv. Obhajilo.

Leta 1841, tako pripoveduje Abbé de Ségur, sem bival v Parizu ter bil ud neke konference (dogovora) iz reda sv. Vincenca Pavljanskega. Nekaj mladih mož, ki so bili tudi udje te konference, so imeli pobožno navado vsaki teden obiskati enkrat bolnišnice, ki so bile v našem oddelku mesta. Tako je bila tudi meni izročena Neker-jeva bolnišnica na Sevreski cesti; vselej pa, kadarkoli sem se v njo namenil, sem stopil prej v kapelico prosit Boga, naj On blagoslovi delo, ki ga hočem iz ljubezni do njega storiti ter naj spremlja s svojim sv. blagoslovom besede, ki jih bodem govoril bolnikom,

in svete, ktere jim bodem dajal. In potem, ko sem vse dvorane obhodil, sem se zopet podal v kapelico vspeh svojega delovanja Bogu darovat. Spomladi sem moral pa Pariz zapustiti: toda vedno se bodem spominjal silno ginljivega prigodka, ktereга priča sem sam bil, ko sem zadnjič obiskal zgoraj omenjeno Neker-jevo bolnišnico.

Dvorano, v katero sem bil najprej stopil, je nadzorovala pri strežbi bolnikov že osivéla sestra, neutrudljiva ne samo v telesni pomoči bolnih, marveč tudi v skerbi za dušni blagor njej izročeni terpinov. Kakor po navadi, sem se tudi ta dan podal k sestri pozvedit, kako in kaj. Priporočila mi je šest ali sedem bolnikov, izmed kterih je bil eden še le novinec, tedaj še neznan; drugi je bil za smert bolan in je potreboval duhovne tolažbe in opominovanja; tam je ležal zopet tretji, ki je hrepenel po spravi s Cerkvijo itd.

„Potem,“ pravi dalje, „idite tudi k številki 39; tam leži človek kacih dve ali tri in dvajset lét. Tisti je silno bolan na persih, tako, da bi utegnil komaj živeti kake tri dni. Jaz sem vse storila, da bi se spokoril v tako nevarnem stanu, pa nisem nič opravila; tri ali štirikrat me je odgnal, — in domačega duhovnika ni nikdar drugač nego prav surovo sprejel, kadarkoli je prišel. Tudi eden Vaših bratov iz reda sv. Vincenca Pavljanskega je že bil pri njem, ali tudi njemu se ni bolje godilo, ko nam. Prej ko ne, bode spodil tudi vas; pa ljubi Bog, tu nam gre za Božjo čast in zveličanje ene uboge duše! Dajmo toraj poskusiti vse, kar se da!“

„Kaj zato, skerbna sestra, če me odpodi? bom pa šel; to ne bo nikakor naj hujši in naj sramotniši pripetljaj mojega življenja! Molite vi za nesrečneža le eno: „Češena si Marija! jaz bodem pa pozneje že šel k njemu in bom z njim govoril.“

„Na to sem šel po stari šegi od postelje do postelje, da sem došel k št. 39 — in kako sem se ustrašil pri pogledu na posteljo! Čez blede obličje je že zamahnila merzla smert britko svojo koso; tri ali štiri blazine so vzdrževale bolnika sedečega; lica so bile upadle in z nekako rumenkasto bledico poplavljene; in zavoljo strašanske medlosti so se kaj čudno lesketale černe oči, ki so bile globoko v očnici zlezle.

Prišel sem tedaj k njemu, ki me je premerlo pogledal, ali rekel ni nič. „Sestra mi je pravila, dragi prijatelj,“ sem ga nagovoril, „da imate velike bolečine. Ste-li že dolgo bolni?“

Nič odgovora; le njegov pogled je bil vedno mračnejši, ko da bi hotel reči proti meni: kaj mi je pomagano z vašim tolaženjem? pustite me v miru!

Jaz pa sem se delal, ko da bi ne bil zapazil tega pogleda. „Vam je zelo hudo“, ga vprašam prav po bratovsko — „vam-li morem vaš stan kaj olajšati?“

Nič odgovora!

„Udajte se Božji volji, in darujte Bogu svoje terpljenje v pokoro vaših grehov; to vam bode vsaj nekaj dobička pridobilo.“

„Ker je pa bolnik vedno le svojeglavo molčal, mi je jejo kropa prilijati. Njegov pogled je postajal od sekunde do sekunde bolj pretiven, in utegnil bi bil dočakati, da bi me bil jel pitati s psovkami: kar mi pošlje Bog prav izverstno misel. Naglo se približam še bolj nesrečniku in lahno poprašam: „Ste li vredno prejeli prvo sv. Obhajilo?“

Kakor električna iskra ga je prešinila beseda; berž se je nekoliko preganil, njegovo obličje se je spremenilo in zamolklo je zamermral: „Da, gospod, vredno!“ — „In prijatelj, niste-li bili takrat srečni?“ — „Resnično, resnično, gospod!“ je odgovoril ves ginjen; in vidil sem dve debeli solzi izpodersniti se po košenih licih. Zagrabim tedaj njegovo roko: „in kako je to, da ste bili takrat tako presrečni? Naj vam jaz povém: bili ste tisti čas čistega serca, ste ljubili in se bali Boga, bili ste dober kristjan. A mogoče vam je vsaki trenutek zopet dobiti vso ono srečo: Bog je danes ravno tisti, ko takrat.“ Jel je jokati. „Kaj ne,“ ga poprašam, „se boste spovedali?“ „Bom se, bom, gospod!“ zavpije naglo ter se skloni me objet.

Pervi opomin na prvo sv. Obhajilo je bil zadosti spreobniti že umirajočega — in zaupljivo tudi rešiti njegovo dušo. In kakošna sreča zanj, da je bilo njegovo prvo sv. Obhajilo vredno, drugač bi ne bilo moglo ga že na kraji groba tako geniti. Takó vse dobro zopet dober sad rodi, in pred Bogom se nič ne pozabi.

Mladenči, ki ste še le stopili v življenje, posnemite si iz tega zlati nauk za-se! Ravno tako tudi vi, ki so vam njihove duše izročene. Vaša naloga je vcepiti v mlade, še mehke serca one blage spomine, ki jim utegnejo čez desetletja biti sredstvo v Božji roki — k zveličanju.

Sedanje nevarnosti in dolžnosti katoličanov.

Kadar je skerbna mati v stiski, je nevarnost večí del tudi za njene otroke; sveta dolžnost pa veže dobre otroke, da z združenó močjo pomagajo stiskani materi. Nas vsih mati, sv. cerkev je imela ob vsih časih, kakor ji je že njen začetnik Kristus napovedal, svoje sovražnike in nevarnosti, pa blezo nikdar ne toliko, kolikor dan današnji. Sicer se ni bati za katoliško cerkev samo na sebi; noben vihar nevarnosti, tudi peklenške vrata v družbi s hudobnim svetom je ne bodo premogle; pa posamezni kraji in ljudje utegnejo zgubiti nar večí zaklad sv. vere v seianjih silnih nevarnostih. Teh nevarnost, ktere napravlja sedanji zmedeni in sprideni svet, je toliko, da jih je komaj moč prezreti, zato le nektere bolj očitne omenimo. 1. Kratijo in jemljejo se kat. cerkvi njene pravice. Vsaka družba mora imeti svoje pravice, da zamore obstati in svojo delavnost pospešiti. Tudi verske družbe so si ob vsih časih pridobile posebnih pravic, pred vsemi pa jih je pridobila nar večí verska družba, edino prava kat. cerkev, da je mogla na vse strani svoj blagoslov razširjati med vernimi. Kralji in cesarji so priznavali potrebo in korist tacih pravic, in so cerkev dostikrat po zadevah in potrebah časa še z novimi obdarovali. Serčni cerkveni poglavarji so se za nje nevtrudoma poganjali in raji v pregnanstvo in v ječo šli, kakor da bi bili od njih odstopili; imenujmo le Gregorja VII in Pija VI in VII. Sedanji svet pa take pravice zaviduje, taji, krati, in s tim vpliv in čast kat. cerkve zmanjšuje; hoče pa, da bi bile vse cerkve in vere enake. Ali pa more in smé biti laž in zmota v taki časti in pravici, kakor čista resnica? Ali se smé sužnja enaka staviti kraljici? ali bo ptuja zbeganica

enaka hišni materi? Sedanji nasprotniki hočejo vzeti viši, božjo veljavo edino pravi cerkvi in ji zato kratijo njene predpravice, da bi se vernim zdelá lastna mati kakor sleherna druga mačeha, nebeška luč kakor pozemelska modrost, Sijonska hči kakor Samarijanka. Obetajo ji sicer svobodo, da bi svoje pervorojenstvo in svoje predstvo za njo zamenjala. Pa svoboda za cerkev je le na jeziku, v djanji in resnici ji pa nasprotovajo; je le sodomsko jabelko, od zunaj lepo, znotraj sprideno, in skušnja poterjuje, da ta obetana prostost je le prostost, da smé slehern v oziru do cerkve početi, kar hoče, kadar je cerkev brez pravice in varstva. Cerkev bi sama sebe izdala, ko bi za malovredno reč zamenila svoje pravice, kterih ima nekaj ko edino skrivnostno Kristusovo telo od svoje glave, nekaj si jih je pošteno pridobila, in se ji torej brez krivice jemati ne smejo. Res so ji take pravice že večkrat kratili, pa vselej so na zadnje večí škodo imeli nasprotniki, kakor pa cerkev, vselej je ona lepši v slavni zmagi si svoje pravice nazaj pridobila, ker je z njo On, ki je rekel: „Meni je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji.“

Današnji svet krati te pravice zlasti s tim, da jemlje cerkveno oblast, in sicer od poglavarja sv. cerkve, od namestnika Kristusovega do zadnjega namestnika božjega. Po v nebo vpijoči krivici so oropali poglavarja vesoljne cerkve dežel in mest, ki mu grejo po vsi pravici in po postavah od vsega sveta priznavanih, od druge strani pa mu še radovoljne milošine zvestih vernih ne privošijo, ker vedo in mislijo, da bode vesoljna delavnost cerkvenega poglavarja nar bolj zaterta, ako je oropan vsih pomočkov, da bo polagoma zgubil na svoji veljavi in svojem vplivu, ako bo kot podložan v oblasti posvetnih kraljev. Da bi pač pomislili sovražljivci, kako nemilo delajo, kako terdo serce razodevajo, ko so Očetu vernikov za darove dobrih ovčic nevošljivi! — Da bi pa verne slepili, obetajo vso potrebno pomoč in vse spoštovanje do sv. Očeta, pa ravnaajo prav kakor judje do Kristusa, ki so ga oblačil slekli, in mu žolca in jesiha ponujali. Škofom jemljejo do vernih namenjene liste, kratijo jim pravice do zakona, ki je po Jezusovi naredbi zakrament sv. cerkve, in do šole, ki je vselej bila hči matere kat. cerkve, da jih je podučevala in odgojevala za otroke Božje in zveste podložne. Navadne duhovne svet opazuje po svojih vohunih pri vsih opravilih, pri oznanovanji božje besede v cerkvi in zunaj cerkve ter íše madeža nad njimi, da bi jih po časnikih očernil ali celo pred deželsko sodnijo in v ječo spravil ter jim tako podkopal spoštovanje in zaupanje vernih.

Dobro vé malopridni svet, ako je pastir udarjen, da bo skropljena vsa čeda, dobro vé, da od glave in serca doteka življenje tudi udom, dobro vé, ako omaje veljavo ali omeji prostost prednikov, da bo kmalo tudi podložne dobil na svojo stran; pozabi pa, da jim je Kristus sam dal oblast: „Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošljam,“ in: „Kdor vas zaničuje, mene zaničuje.“

2. Sedanji svet zanjke in nevarnosti stavi tudi vernim, ker jih namerja ločiti od prave matere, sv. cerkve. Že otroka svet íše ločiti od duhovne matere, ki ga je v sv. kerstu prerodila, ki mu hoče odpreti šolo, kteri je vsaka vera enaka, iz ktere se odpravi vse odločno katoliško, v kteri se ima veliko učiti za ta svet, malo ali nič pa za prihodnje življenje, v kteri se ima glava napolniti z mnogimi tvarinami, serce pa prazno ostane, kjer se mu imajo bolj vcepiti državne postave, kakor božje in cerkvene, se bolj uriti v telesnih vajah udje, kakor pa v dušnih duša, bolj spoznati perst in truhnoba, kakor neumerjoča duša. Da bi se dobro ne vkoreninile keršanske resnice iz otročjih lét, hočejo iz srednjih

šol celo ves keršanski nauk odpraviti, da bi v nar nevarniših letih mladi človek ne imel nikakoršnega vodnika in kažipot, da bi tolikanj bolj gotovo hude strasti, slabi zgledi in krivi nauki ostrupili mlado serce in do čistega zadušile dobro kal, ki jo utegne mladeneč še od doma v sercu imeti. Pač to morejo želeti le tisti, ki sami vere ne poznajo in ne vedó, da le vera more omikati in oblažiti mlado serce, da le po veri bo človek vesten v svojem poklicu in zato mora verska vednost v enaki meri z drugimi vednostmi napredovati. Ko je že po dosedanjih šolah, v katerih se je keršanski nauk učil, tudi pri omikanih dostikrat tolika nevednost v verskih rečéh, da človeka groza preleti; kaka egiptovska tema bi še le nastala, ko bi se ta nar potrebniji nauk iz šol pahnil? Kmaló bi „opičarji“ mladost za zgolj opice izobraževali.

Svet hoče od cerkve ločiti tudi zakonske, ko jim svetuje tako imenovani civilni ali posvetni zakon, ki se sklepa zgolj pred deželsko gosposko in brez cerkvenega poterjenja in blagoslova, kakoršnega cerkev zaverže in ga ne priznava za veljavni zakon, ker ni sklenjen po postavah sv. cerkve, ktera edina ima bistveno določiti o svetih zakramentih, ki so po Kristusu le cerkvi zročeni. Zato je katoliška cerkev že večkrat in zopet današnji čas zaverla take zakone ko nepostavne in neveljavne. Hinavski svet pa dobro vé, da bo veri in cerkvi nar več škodoval, ako ostrupi keršansko življenje že v korenini, v zakonu, ker starši brez vere tudi otrokom niso zmožni dajati keršanske reje in zavesti; vé, če je en zakrament cerkvi odtegnjen, da bo lahko kmalo še druge ob veljavo pripraviti; in kakor kamen, ki se je s hriba utergal, ne bo obstal, da v globočino prileti, tako tudi vera v enem členu omajana bo pešala, da vsa zgine izmed zakonskih in njihove družine v življenji in še na zadnjo uro; zato brezverske družbe išejo odvrčevati duhovna tudi od umirajočih in tudi obrede keršanskega pokopa odpraviti. K vsemu temu pomagajo poslanci in postavodajalci, ako so brezverni in brezvestni, ki se na vso moč prizadevajo na dan spraviti brezverne ali cerkvi nasprotne postave in svojo nevero še državnim postavam vdihniti. Tako protijo nevarnosti sv. veri v družini in državi, v zasebnem in javnem življenji.

3. Vse to ležej doseči, odpravljajo to, kar bi utegnulo sv. veri še v pomoč biti, sv. čase in praznike. — Svet s svojimi veseljami ne vpraša več, ali je adventni ali postni čas, nič jim nima kaliti njih veselja; ne zmeni se, ali je nedelja ali praznik, za službo Božjo mu ni mar; edino le po svojih opravilih in po zaslužku še vpraša in celo vpije, da prazniki so ljudstvu in državi v škodo, češ, da zastane toliko dobička, odide toliko zaslužka! Edino le še dva malika poznajo, ktera časté, namreč: zlato tele in svoj trehuh in napuh. Nasproti pa druge dneve v lenobi in zapravljivosti preživé, ko se dneve Gospodove dostikrat nar večí nerodnosti godé, ter se zaslužek z naj večjo lahkomišljenostjo in prederznostjo zapravlja, in tako k razžaljenju Božjemu prideva še lastna ne le dušna, ampak tudi telesna škoda! Tudi francoska ljudovlada je bila v poprešnjem stoletju odpravila praznike, pa kak sad je izrastel iz tega! Gotova mera, po kateri se je spoznavalo, koliko je še keršanske zavesti, je bilo vselej zvesto praznovanje Gospodovih dni.

4. Nar večí nevarnost in nar večí hudega pa izvira od slabih knjižur in časnikov, kteri kakor huda povodenj žugajo keršansko zavest in čednost zatreti, zmoto in laž, hinavšino in druge napčenosti za mizo posaditi. Zato begajo nevedne in slepe s svojo lažljivo modrostjo; kakor kača jim zvito obetajo večí blagostan; keršanske resnice prederzno napačajo, pobožnost in čednost gerdo obrekujejo, zlasti po duhovnih, ki so učeniki kerš.

resnice in čednosti, radi udrihajo, jih černijo in obrekujejo, jim slabe namene podkladajo, slabosti raznašajo in večí delajo, ker so si svesti, da bo verno ljudstvo lahko zmotiti, ako ga ločijo od učenikov in mu zaupanje do njih vzamejo. Pridejo dostikrat v ovčji obleki in se hlinijo, da le čisto resnico učé, prazne vere pa odvrčujajo, da hočejo bistvo keršanstva, človeške dodatke pa odpraviti! Veliko jih je že oslepila ta zvita kača; le poglej po mestih in poslušaj po gostilnicah, kako nekeršansko je govorjenje in vedenje tih, ki so ometeni od mišice slabih časnikov, kako krepko posnemajo ti učenci svoje mojstre, pisarje slabih listov in knjižur. In kakor se pri človeku huda bolezen, z imenom rak, čedalje bolj širi, da človeka umori, tako žuga ta kuga nove dobe spriditi vso družbo, in jo spraviti v nesrečo in pogubljenje. (Konec nasl.)

Kranjci na grobu Ignacija Knobleharja v Neapeljnu 10. sušca 1871.

Za tem, da smo bili pri namestniku Kristusovem v Rimu, je bilo na vsem našem popotovanji naj imenitniši to, da smo bili šli v Neapelj k kočicam našega nepozabljivega rojaka, Abuna Solimana, bivšega provikarja za srednjo Afriko, dr. Naceta Knobleharja. Tega ginljivega trenutka pa res ne bomo pozabili, kteri smo bili pričujoči.

Nace Knoblehar je umerl 13. mal. travna 1858 pri č. oo. Avguštincah v Neapeljnu, ko se je bil povernil iz Afrike v Evropo, da bi se ozdravil. Položen je bil iz posebnega češenja v ondotne rake, kamor sicer blezo devajo le samo ude svojega reda. Tukaj tedaj smo ga imeli poiskati, kakor smo bili že v Ljubljani sklenili. Ko sem to reč neki večer malo pred odhodom omenil v katoliški družbi v pričo nekterih udov, je g. Regali svetoval, da naj bi nesli seboj venec iz Knobleharjeve domovine in ga mu na grob djali s primernim napisom ob enem. Lepa misel je bila vsim všeč in gosp. Regali s svojo ženo je tudi venec oskerbel, ki smo ga vzeli seboj na pot.

10. sušca 1871 je bil srečen dan, da se je spolnila naša želja. Ob 11 dopoldne smo po nekolikem iskanji prišli v lepo in prostorno avguštinško cerkev. Ne morem popisati, s koliko priljudnostjo je samostanski višji privolil v našo željo, ko sem mu dopovedal, da želimo viditi našega Knobleharja. Bil je ravno pričujoč tudi redovni naj višji predstojnik ali general iz Rima, ki je enako privolil v našo prošnjo.

Sklenjena pa je bila ta reč z ne majhnimi marsikterimi priteznostmi, zakaj kočice ranjcega provikarija počivajo v rakah sredi cerkve, začela se je bila ravno pridiga in nasledovale so potem litanije z drugimi molitvami in blagoslovom, ter smo mógli čez poldan čakati. Redovni general me je med tem peljal s predstojnikom vred v veliko sakristijo ter je skerbno opraševal, kako je v Rimu, od koder smo bili ravno prišli, in sploh kako je s politiko tudi po naših krajih, če je kaj upanja, da se bode na bolje obrnilo itd. Po opraviu je veliko prav gosposkih ljudi prihajalo v sakristijo, zdi se mi, da so darove nosili za očete, ki jih je vlada dohodkov oplenila, in blezo nekaj prostora jim vzela, — še celo nekoliko dražih in posebno umetnih slikarij so jim iz cerkve ugrabili in jih v muzejo dali. Kako posebno keršansko je prebivavstvo v Neapeljnu, kaže ne le to, da je bilo v delavnik veliko ljudstva pri pridigi in opraviu o malo vgodnem opoldanskem času, ampak tudi pripovedovanje redovnikov, da oropanim toliko darov dohaja, da se jim bolje godí kakor pa poprej. Se vé, da prašanje je, doklej bode tako? Potem takem se tedaj jasno vidi, da vlada ljudém krade, kadar du-

hovne ropa, zakaj katoliško ljudstvo brez cerkev in duhovstva noče biti in ne bode, naj počenjajo liberalni tatovi, kar jim je drago.

O 1/2 l še le so pričeli delavci sredi cerkve robkati pri treh plošah, ki so poveznjene nad stopnicami, ktere deržé v podzemeljsko počivališče. Železje je bilo zarejeno, ker le en samkrat so bile rake odperete, odkar je bil Knoblehar vanje djan,* toraj so zamogli še le čez delj časa dvé ploši vzdigniti in na stran djati. Pokazale so se prelepe stopnice, ki na pošév peljejo v podzemeljsko prijazno prebivališče. Svetila sta nam dva človeka z baklami in šla nas je precejšnja množica po kacih 16—24 stopnicah pod cerkev; med njimi je bil tudi samostanski višji z drugimi duhovni redovniki in svetnimi ljudmi.

Nepokojno mi je serce bilo in ne strah, ampak neko posebno hrepenenje me je gnalo že hitro viditi počivališče tako slavnega našega rojaka. Precej ko smo bili na zadnjih štapnjah, je bila ob levi na nekoliko zvišanjem kraju prav lepo bela — na videz še skoraj nova truga, in rekli so, tu je Knoblehar. Bila je s ključavnico zaklenjena, ter so imeli precej opraviti, da so jo odperli, in bal sem se, ker so delavci hiteli, posodo rukali ter za moj občutek z njo premalo nežno delali.

Vzdignili so pokrov in zagledali smo skoraj same koščice velikega afrikanskega misijonarja. Glava je bila v stran obrnjena, kar se je utegnilo zgoditi pri odpiranju truge. Od moža, ki ga je preslavljala vsa srednja Afrika in cela Evropa, ki so si pašati šteli v čast z njim znanje imeti, smo vidili še nekoliko nekdanje lepe brade, ki je bila zdaj kakor zmedena pajčevina; motoz, s katerim si je zavezoval vijolčasto obleko, in še cele čevljičke pri znožji: drugo je bilo kostenjak in prah vmés. Nekaj pa je bilo še posebno ginljivo. Na persih, ter ob sercu smo našli lesén križec iz oljkinega lesa, ki je bil še cël in lepo ohranjen. Po podobi, kakor je izdelan, mislim, da ga je imel še iz Jeruzalema seboj in naj berže ga je to znamenje odrešenja spremljalo po njegovih misijonih. Knoblehar je imel križ v posebni časti, in dobro pomnim, da nam je večkrat v Egiptu pripovedoval, kako bode s križem šel luč evangelija oznanovat, kadar bode druge reči vredil in vravnal. Križ njegov poslednji pa je bila nesrečna — v Afriki nakošana bolezen; s tim križem je prišel v Neapelj, misleč morebiti, da ga bo še odložil in nadalje delal v nehvaležnem zamurskem vinogradu, ter je še pred smertjo ponovil sklep, da bo vse življenje obrnil v obdelovanje tega v resnici črnega vinograda, ako mu Bog še pridalsja dneve. Toda v skrivnih bukvah previdnosti Božje je bilo zapisano, da Abuna Soliman bode križ odložil in šel počivat po ne prav dolgem, pa silo trudnem delu med zamurci. Smé se reči, da prav za Kamov nesrečni rod je naš Nace svoje življenje dal, kakor več njegovih tovaršev.

Imeli smo seboj venček in spominski napis, kakor sem že omenil. Djal sem napis na lepo vravnano glavo in nad napis venček s trojnobarvnim trakom. Naj to obiskanje in majhno zmanjje spričuje, da tudi Kranjci svoje velike može spoštujejo.

Ko smo precej na tanko vse pregledali in odpravili, smo močno močno ginjeni k koščicam pokleknil, gosp. kanonik P. Urh je na glas pričel: „De profundis“ združivimi molitvami, ki smo jih s potertim srcem z njim obmolili. Potem so trugo spet zabili.

Za spomin sem s privoljenjem preč. o. superiora vzela seboj tolikanj pomenljivi leseni križček z njegovega serca, ki utegne prav priti, ako se mu še kje kak spominek napravi.

* Pravili so, če prav pomnim, da zdaj tudi tam več ne pusté v rake pokopavati.

Imam pa povedati še dvé znameniti okolišini, ki zvišujete veljavo in slovez ranjcega Knobleharja.

Med gledavci je bil eden prav posebno ginjen, — še potlej v sakristiji je kar zamišljen in molcé na strani stal... Bil je klostersk brat, ki je pred 13 leti Knobleharju v njegovi bolezn stregel. O kako dobro je delo mojemu sercu viditi tega dobrotnika! S priljudnimi besedami sem ga zahvalil za njegovo dobrotno usmiljenost, kakor tudi višega za toliko postrežnost.

Druga znamenitost je ta, da vsako leto pri obletnici za Knobleharjem je pričujoč avstrijski konzul s kanclerjem, tedaj avstrijsko zastopništvo. Slava takim gosodom!

Tako tedaj upam, da smo na tem popotvanji spoznili pobožno delo do svojega slavnega ranjcega rojaka na tujem, kteremu Bog daj večni pokoj za njegove dela med zamurci, za ktere je svoje mlade dni življenje dal.

Velésoro.

XI. Čudeži in milosti božje.

d) V vojake siljeni mladeneč.

Ob času Napoleonove vlade so Francozje po Kranjskem vojake nabirali, nabrane pa tirali na Laško. Z njimi v Gorico pridši zapró jih čez noč v četrto nadstropje neke velike in visoke hiše. Tukaj premišlujejo zdaj slovenski mladenci svojo grenko osodo, dozdeva se jim, da bodo težko kdaj še vidili svojo domovino in domačijo, in v serce jih peče taka misel. V tem obupnem stanu si misli neki Aleš Zadnikar, mlad, čverst korenjak z Olševka v Šenčurski fari doma, „serčnost veljá,“ se priporoči Materi Božji Velesovski, zdihne: O Marija, ti mi pomagaj! skoči v tem hipu na okno in skoz okno s četrtega nadstropja doli na tla ter pade na kamniten tlak nepoškodovan. Hitro se zdaj mladeneč pobere, beži proti Solkanu in od tod čez hribe in doline mem Cirknja pa Loških hribih, ter jo prisopiha srečno v svoj rojstni kraj Olševke nazaj.

Tukaj v svoji domovini je živel omenjeni Aleš do pretečene jeseni veselo in zadovoljno, doživel je visoko starost, in starček osemdesetih let umerl. Rad je še v svoji sivi starosti pripovedoval, kako mu je Marija izpred kloštra v mnogih silah in nadlogah, zlasti pa v ravno omenjeni okolišini pomagala.

Cerkveni tat.

Ko še ni bilo v oknu pri Materi Božji za velikim oltarjem železnega omrežja, se priplazi neki znan begovec po noči do Marijne podobe v celico in jo obropa vse zlatnine. Ko jo pa misli z ropom vred skoz okno spet lepo tiho popihnuti, ga zgrabi neka nevidna čudna moč za levo roko, da se kar ne more ganiti in proč iti. Groze prevzét se trese tat na vsih udih, ne vé zdaj, kaj začeti, slednjič vender poskusi desno roko, in ko vidi, da mu služi, vzame vso nakradeno zlatenino ter jo dá Mariji nazaj, obudi pa tudi serčno kesanje nad doperneseno pregreho. Nunska dekla pride in dan zvoni, tat ves skesan pobožno moli angelovo česenje, in glej, ko odmoli, čuti, da ga je spustila tista nevidna moč, in zdaj oprostén tiho odlazi. To zgodbo je omenjeni človek marsikteremu svojih prijatelov pripovedoval.

Otrok s Štajerskega.

Okoli leta 1821 se pripelje kočija v Velesovo, iz nje stopi neki grajšak iz Štajerskega s svojo soprogo in z mertvim svojim otrokom. Sinek jima je bil zelo in nevarno zbolel in obljubila sta ga doma v Velesovo in obljubo spolniti je bil vzrok nju prihoda k Materi Božji sem pred klošter. Ko sta pa že precej od Kamnika in blizo svojega cilja in konca, jima otrok na potu umerje. Z mertvim otrokom prideta tedaj semkaj v Velesovo na božjo pot. V svoji žalosti stopita v cerkev, oča in mati,

gospod in gospa, padeta pred velikim oltarjem na kolena in gresta z otrokom v naročju okrog oltarja po kolenih. Ko pa nazaj pridete pred altar, začne prej mertvo dete v maternem naročju z močnim glasom jokati. Oh čudo! zakliče gospa, otrok je oživel! Presrečni starši opravijo zdaj z radostnim srcem božjo pot in se veselja in hvaležnosti jočejo. Marsiktero leto se je še dobil potem od tega grajšaka kak mili dar Marije Device v čast in zahvalo.

Slepa žena.

V mojih otročjih letih, tako nam nekdo piše, pripelje žena drugo slepo ženo v Velesovsko cerkev ter jo posadi v enega cerkvenih stolov. Združeno moli tukaj slepa žena s svojo tovaršico k Materi Božji, naj bi ji pri Bogu sprosila milost pogleda. Čez nekoliko časa pusti zdrava žena slepo v cerkvi samo ter gre svojo rodbino ali zlahto obiskat. Ko pa pride zopet nazaj po slepo prijateljico, da bi jo domú peljala, najde pred njo prav lepo, novo podobo na stolu ležati. Na vprašanje, je li bil kdo ta čas v cerkvi, odgovori slepa sirta: kolikor je ona čutiti zamogla, nihče. Ta podobica pa ni imela oči v znamenje, da prošnja te čez 70 let stare žene uslišana biti ne more, in res do smerti je bila žena slepa ostala. Omenjeno podobico sem tudi jez, pravi poročitelj, v svojih rokah imel, jo pregledoval in po svoji otročji razumnosti presojeval.

Te štiri prigodbe nam je neki sveten pa veren gospod pismeno sporočil, in mi smo jih tu zapisali, kakor smo jih brali. Poročevavec pa je imel podobico brez oči v rokah, in je slišal pripovedovati kdaj mladenča ubežnega, in zdaj že sivostarega Aleša Zadnikarja samega vse prigodbe in pripetljeje njegove.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Več slovenskih škofov, kakor je slišati, je vladi rezno pred oči stavilo, da ne le za narod, ampak zlasti za vlado samo bo slabo, ako se vojaška postava ne spremeni, ktera je tako vravnana, da bode cerkev sčasoma imela zmiraj manj služabnikov. Ravno nam je došlo pismo od bogoslovca iz G., rekoč: „Ker je res, da moram zdaj semenišče zapustiti in v vojašnico iti puško nosit, popustim zanaprej čitanje Danice, dokler se reči na boljše ne obernejo in zopet noter pridem.“

Nekteri starši so že vse obrnili za sina, kar so premogli, da bi se jim izučil, in kadar je na koncu: mora biti soldat. Vlada, ki dela po očetovo s svojimi podložniki, gotovo tega ne bo terpela, kar so poprej zagrešili odveč liberalni postavodajci, temuč mora gledati, da se napake popravijo.

Primerjanje ob koncu posta. Zdaj v postnem času človeku živo pred oči stopajo dogodki, in sicer žalostni dogodki z Zveličarjem našim v mestu Jeruzalemu. Kako so ga vlačili in delali z njim po ulicah, kako ga je zasmehovala surova druhal, ki so podšuntali jo prekanjeni dihtači, farizeji Njega, ki se ni ustrašil razodevati njihovih sebičnih nauk, ter jim očito očitovati njihovo hinavsko življenje. Zato se je razlegal krik: Križaj ga, križaj ga! po jeruzalemskih ulicah; in kako sladek je bil ušesom farizejskim!

Križaj ga! doni tudi sedaj po Evropi, pa le po farizejskih glavah. Proč z glavarjem katoliške cerkve; ako pade glava, razpade tudi truplo samo po sebi! Cerkev žaluje, terpi in — upa. V serce jo pečejo dogodbe v Rimu, joka se nad zaslepljenostjo otrok 19. veka, ki smertno rano zasekujejo občinskemu redu, človeški sreči; — joka in moli veliki petek naj prvo za sv. Cerkev, „da bi jo Bog umiril, zedinil in ohranil, ter nam dodelil v mirnem in pokojnem življenju preslavljeni Boga, vsegamogočnega Očeta.“

Ali kje so oni, katerim je Kristus toliko dobrot podelil; kje so oni, katerim je dal življenje, pogled, ozdravil ude, katerim je odgnal bolezni? Ali se ne bodo vzdignili in ga oprostili iz krivičnih rok? Ne, ni ga nobenega! Le Janez hodi za njim, pomagati mu ne more z drugim, kakor s solzami.

Res, kje ste vi, kar vas je cerkev zredila v svojem naročju, ter vas vterdila s svojo hrano? Ljudstva evropske ste bile, — kaj je omika, kaj so vede in umetnosti, da, kaj je človek — tega niste vedile! Cerkev še le vas je pogledala z maternim očesom, jela vam slepim odpirati razum, pripeljala vas je do prelepih umetnij in prezalih vednost, cerkev vam je pokazala vašo vrednost človeško, ona je vas ranjene, bose in stergane sprejela, ozdravila, očedila: — zakaj jo preganjate? — In vlade? Cerkev s svojimi nauki vam podpira prestole, cerkev s svojimi nauki berzda divje življe pod vašim poveljstvom, cerkev s svojimi nauki je vstanovila in ohranjuje občinski red: — in vé, ali pa pripuščate, da se ji godé velikanske krivice ali jo tudi same stiskate in z britkostjo napajate! Ljudstva, vlade! ako cerkev izmed sebe odpravite, ste zopet pogani, suznji, lačni, goli, nesrečni z dušo in s telesom! Ali se ne kaže že zdaj sled? Vpori, rogovilstva, hujskanje, roparije, sebična lakomnost gospodari čedalje huje, ker se cerkev ne posluša.

K Pilatu je poslala žena njegova prošnja, naj ne obsoja Pravičnega. Tujka je postavila ugovor pri Pilatu, in nobeden izmed judov ne, katerih rojak je bil Gospod.

Cerkev ima glavni sedež v Evropi, — Rim je luč sveteča po vsej Evropi; ali vendar Evropa najbolj čerti to luč. Ktera moč je pa že kaj protivila nasilstvu laškemu? Nobena. Le ptuja moč, moč iz oddaljene Amerike je glasno oporekala zoper Emanvelovo zločinstvo. Bojé se previdni, da bi res zvezda katoliške omike ne jela giniti iz Evrope in se preseljevati dalje proti zahodu, kakor je bil Bog tudi jude zapustil in poslal svoje aposteljne med pagane. Evropa se potem pogrezne bolj in bolj v temo, kakoršno vidimo zdaj na jutru, ki je bilo tudi nekdanj keršansko in toraj olikano. Trinogi se ne bodo pogrešali, če tudi se ne imenujejo več Seldšuki, Saraceni, Mohomedani.

Pa upamo in terdno se zanašamo, da do tega ne pride. Mnogo je še poštenjakov ljubečih pravico, red, cerkev, ljubečih vidnega njenega poglavarja, ki delajo na to, da bi ponehalo divjanje zoper cerkev. Bog jim daj moč in vspeh! Ako zmagajo pa nasprotniki sv. cerkve, jim cerkev lahko reče, kar je rekel Jezus jokajočim ženam: „Ne jokajte se nad menoj, ampak nad saboj in svojimi otroci.“ Nasprotniki sami bi s svojo zmago skopali grob sami sebi. Ljudstva pa bodo spoznale, kje je resnica, kje sreča in blaženost, ter se oklenile s Pijem IX križa, oklenile se cerkve z novo ljubeznijo, oklenile se resnice, pravice. Nasprotnike bode preplašil nenadni glas: „Aleluja, Kristus je vstal od smerti!“ — Cerkev poveljučana se zopet krepko razširja po vesoljnem svetu!

To upanje nas navdaja in nas ne bo goljufalo, ker živi On, ki je aposteljnem rekel: „Med vami čem biti do konca sveta!“ A. J.

Od stare Metulje, 23. sušca 1871. (Pogled na sv. razpelo.) Lepe svete podobe zaljšajo hišo in nekaj red delajo v nji. Vsak keršanski gospodar skerbi, da si omisli v sobi po steni spodobnih svetih podob, posebno pa podobo križanega Jezusa, ker one nas živo opominjajo na naj imenitniši, na naj veči dobrote človeškega rodú, ki jih nikoli ne smemo pozabiti. Kako nas pa v vsakdanjem življenju k dobremu spodbadajo in pregrešnih razvad varujejo, nam dokazuje tale resnična dogodba.

Pred nekoliko leti se snidejo na Gorenskem trije kmetji v neki kerčmi prav dobre volje. Dva izmed njih naredita h kratu kupčijo za par govéd. Vsedejo se v kot za mizo; nad njimi je visela podoba Izveličarjeva na križu. Moč vina od obilniši pijače napravi tudi prepir med njimi. Kričijo po jesiharsko in kolnejo brez ponehanja vedno huje; že uro dolgo je, in še ni konca preklinjanja in rotenja. Gostilniku je že vse preveč tega, nikakor ne more dalje terpeti. Reče toraj hlapcu, naj mu pomaga miriti in pogovarjati jih. V tem trenutku stopi v hišo sosed, človek pobožnega duha, in že v duhu pozná kerčmarja, kaj namerja z rogovileži. Sosed stopi, k mizi in prav z oestro resno besedo reče srednjemu prepiravcev, naj mu podá iz kota sv. razpelo (britko martro). Po trikratnem opominu mu le sname križ in ga dá sosedu, toda vprašavši ga, čemu ravno zdaj hoče imeti podobo iz kota. Sosed pa modro odgovori in pravi: „Vi niste vredni, da bi vas tukaj križani Bog gledal in vašo grozno kletev poslušal; nesem ga ven!“ Vsi se spogledajo in utihnejo; nobeden si ne upa več zakleti, ker neka sramota jih je spreletela, osupnila.

Ko bi pač mogel vselej pogled na sv. križ vsakega preklinjevalca, hudodelnika in liberalca ovreti od pregrešnih dejanj! S. Punčah, učitelj.

Černiverh nad Idrijo, 13. sušca. Imeli smo tudi pri nas sv. misijon. Bili so to prijetni dnevi, dnevi zveščanja, in potrebito se je dokaj ternja in plevela, ktereга iztrebiti so si dušni pastirji leta in leta zastonj trudili. Potrebili, zrahljali in obsejali ste nam verli misijonarji! naše dušno polje, obdelovati in obliovati ga hočemo prihodnje pridniše sami, in mili Bog naj nam dá obilo rasti!

Razgled po svetu.

Praznik sv. Jožefa se je obhajal po vsi Italii z velikimi slovesnostmi, in pripravljali so se nanj že naprej z devetdnevniciami po mnogih cerkvah. Klicanje velikega varha vesoljne sv. Cerkve ne smé biti brez sadú.

Zoper nesramne podobe in fotografije je laški minister Lanza po tolikih tožbah in storjenih pohujšanjih razposlal okrožnico do gospósk po okrajinah, da naj živo čujejo zoper to ostudnost, ki dela toliko škodo v nravnem oziru, zlasti pri mladini. Priterjenje in pojstrenje v tem oziru je pač tudi še kje drugej potrebno.

Hude goljufije s ponarejanjem državnih papirjev se godé po Laškem. Ni čudo; ako vol hodi v škodo, si misli miš, zakaj pa jaz ne? Nравnost se mora pričenjati pri glavi.

Ali mar iz človeške milosti. Večkrat smo brali po časnikih prederzno zasmehovanje vladarskega naslova „po Božji milosti.“ Se vé, da so tudi nekteri mogočni delali bolj „po svoji“ kakor pa „po Božji milosti.“ Napoleon III je poskušal „po ljudski milosti“, ali kaj je nasledek? Čujte! Štirikrat, piše „Unità“, je dal Napoleon III francoskemu ljudstvu na glasovanje, naj bi se izreklo, je li ž njim zadovoljno ali ne. Leta 1848 je šlo zato, da bi se bil Napoleon izvolil predsednik republike; l. 1851, da bi se njegovo predsedništvo podaljšalo za deset let; l. 1852, da bi se bil izvolil Napoleon cesar, in l. 1870 je hotel svoj cesarski prestol utrditi z novim ljudskim glasovanjem. Dobil je Napoleon v tem štirikratnem glasovanju skupaj 28,145.959 glasov za se. 2. marca tega leta ga je pa odstavil zbor poslancev cele Francije z vsemi glasovi razun šestih. Padel je tedaj tiati mogočni Napoleon, čegar beseda je pred malo leti veljala po celi Evropi; tisti Napoleon, ki je 4. febr. 1861 (povdarjaje nevarnosti svetega očeta, nesrečo napolitanskega kralja, in načelo „neposredovanja,“) svojim ministrom in drugim poslancem napuhnjeno rekel: „Nam

se pa ni bati ničesar.“ Ravno tisto leto je sijajno, dragoceno gostoval sedanjega pruskega cesarja: in letos je bil on pri Prusu jetnik. „Bolj ko kedaj smemo gledati brez skerbi in strahú prihodnosti v obraz“, se je ponosno ustil 20. maja 1870, ko je zaslišal vspéh ljudskega glasovanja, in sedaj se ne vé, kje je. Hinavsko in zvijačno se je vedel proti svetemu očetu in proti sv. cerkvi; sedanjemu ropu v Rimu je on glavni dušni oče. Toda šibi Božji ni odšel; ravno tisti dan, ko so zapustili francoski vojaki Rim, bila je francoska vojna armada tepena pri Wörth-u. Sveta cerkev je sicer sedaj pod trinoštvom njenih sovražnikov, toda zmagala je še vselej in slavno zmagavita bode šla tudi iz sedanjih. stisk. Padci svojih sovražnikov so zmagoslavje za sv. cerkev; padel je Napoleon I, Napoleon III, padla bode tudi laška roparska vlada. Prišel bo dan — kedaj, kako, ne vé — ko bode Gospod zapovedal viharnim valovom: „Dosti je!“ so rekli sv. Oče Pij IX 5. marca t. l. avstrijski deputaciji.

Rimsko. Undan je pisala „Genfer Korresp.“, da novo laško gospodarstvo namerja v Rimu v Kvirinalu ali papeževi letnici igrokaz napraviti. Princeznja Margareta, vojvodnja Regnano ter več vojaških častnikov hočejo biti igravke in igravci, in pripravljajo se to komedijo igrati v neki kapeli papeževega poslopja! Ali ni to priserčno? Naj bi tje prenesli tudi devetere podobe iz kraljevega dvora v Torinu, ki kažejo 9 svetnikov in svetnic iz sprednikov teh kraljevih ljudi, ki zdaj kapele in svetiša spreminjajo v plesiša in komedijarnice. Naj bi bile priče „krasnih del“ svojih mlajšev!

Že mislijo in se pripravljajo po širokem svetu, kako bodo vredno obhajali 16. dan roznika tekočega leta, to je, 25. leto kar je bil Mastai Feretti izvoljen za papeža. Ako je že sedaj Italijanom skerbi in strah delala avstrijska deputacija, bode takrat zaupljivo še vse kaj drugega, in dvomiti je, če se bode kaki Herodijadi še ljubilo plesati in komedije pripravljati po kapelah namestnika Kristusovega.

Nova laška svoboda se je pokazala te dni do dveh katoliških družb. V Meljadinu so vladni opravniki priderli v shod s pretvezo preiskovanja, ugrabili so vse arhivne pisma in denarnico. V cerkvi sv. Dominika, tudi na Padovanskem, je pa družba obhajala praznik sv. Tomaža, kar se pridervi v cerkev derhal s klobuki na glavi in s smodkami v zobéh in razgraja po svetišu, napada družnike in celo duhovne, kriči zoper vero. Še le zvečer, ko se je nesramna plaža zadosti nabučala, je policija tje poslala nektere služabnike. — Med takimi gnjusobami se pa laški poslanci posvetujejo, kako bodo cerkvi na periše merili svobodo! Po pravici je rekel že pisatelj Flavij: Izmed vsih trinogov se je naj bolj bati liberalcev.“

Iz Sire, lepega otoka v greškem arhipelagu, je 100 katoliških mladenčev sv. Očetu poslalo pismo, v katerem protestirajo zoper roparsko vzetje večnega mesta.

Vse rogovilstva poslednjih dni v Rimu, kakor pravi „Genf. Korresp.“, ste napravili društvu „Circolo Romano“ in „Circolo Bernini“, ki ste sestavljeni iz vladinih življe. Po tem takem je zopet očitno, da laška vlada roko podaje tem ostudnim kovarstvom.

Iz Galicije ste poslani dvé adresi do sv. Očeta zoper poropanje cerkvene države. Na prvi so podpisani, deželni maršal, ves deželni odbor, vsi škofje in vsi kapitelni, vse srenjske zastopništva, korporacije in magistrati, profesorji Krakovske univerze, vse plemstvo, svetno duhovstvo in veliko tisuč katoličanov. — Na drugi so žene in zlasti imena vsih gospej visokega plemstva. (Genf. Korresp.)

Nesramnost laških prekucuhov v Rimu se je skazovala tudi med tem, ko je bila avstrijska de-

putacija v večnem mestu. Skoz več dni se je slišal šum in krič po ulicah ob avstrijskem gostišu „Anima,“ v katerem je bilo precej te deputacije sprejete. 5. sušca zjutraj je služabnik pravil, da je bila šipa pri podobi Matere Božje ob gostišu sklestena. To je bilo ravno tisto nedeljo-večer, ko je bilo poslanstvo pri sv. Očetu. „Unità“ pravi: Po eni ponoči so se zgodile naj hujši skrunjenja nad lepo in v resnici umetno marmorno podobo Marije Device, ki je postavljena ob zunanjem stranskem zidu cerkve sv. Marije „dell' Anima“ za nemški narod, v ktere sprejmišu je bila številna in izveratna deputacija avstrijskih veljakov, ki je bila sprejeta od sv. Očeta v jutru te nedelje in od Njih obhajana pri tibi maši naslednji ponedeljek. Po preklinjevanjih, ki so jih bruhalo zoper Mater Božjo in po metanji kamnov, ki so poterli plinovo ondi gorečo svetilnico ter na silovitosti teh divjakov, po katerih je bil razbit in se je vnel plinovod, so prišli ljudje iz sosestva branit sveto podobo, in na to neprestrašeno prikazen so zbežali bogokletni kričarji in podobolomastuhi. —

„Unità“ dokazuje, da začetniki rogovilstva 10. sušca v jezuitovski cerkvi so ravno tisti, kakor so bili 8. grudnia na prostoru pred šempetersko cerkvijo... To je tisti „moralni red,“ ki so se tolovaji hvalili, da ga bodo v Rim prinesli.

Sobe sv. Očeta se vsak dan napolnujejo z verniki, ki jim svojo zvestobo naznanujejo. 9. sušca je bilo pred sv. Očetom veliko vradništva, ki so novi vladi prisego odrekli, in okoli 200 raznih vernikov iz razločnih krajev. Rekli so jim med drugim namestnik Kristusov: „Prišli ste gledat njega, ki ga imenujejo jetnika vaticanskega. In sem zares. Zamogel bi, ni dvoma, telesno iziti; ne mogel pa bi duhovno, da bi ne vidil prežalostnega prizora, in mesto vse drugo kot je bilo. Vsako stopinjo, vsak pogled bi me vžalil; toraj ne pojdem ven nikdar, dokler Bog ne stori konca tej grenki poskušnji, kateri nas je blagovolil podvreči. Vaše molitve bodo pospešile ta dan.“

Od gore Kvetnice (na Moravskem) se piše 12. marca „Vatld-u“: V vašem cenjenem listu sem že enkrat bil omenil naših katoliško-političnih društev, s kterimi se je napotila nova duhovna spomlad v naše slovanske poljane; tudi na teh se bodo vresničile — tako Bog daj — besede: et renovabitur facies terrae (in obnovilo se bode obličje zemlje). Večne neoveržljive resnice katoličanstva, njegovo mišljenje, delovanje, njegove djanja morajo zopet „priti v navado“ med zemljani, ako se ima kdaj zboljšati stanje pri ljudstvih vseh jezikov.

Sv. Oče Pij IX so razveselili in počestiti adresu katoliško-političnega društva Bernskega s priserčnim odgovorom, ki razliva blagoslov na nas vse. Naše serca, naše misli težijo tje čez gore (ultra montes) v Rim, naj si je baron Tinti (ki se ne sme slovanski izgovarjati) še toliko zoper to. Liberalizem in prostomavtarstvo je sebično; katoliška ljubezen si vedno kaj dobrega misli (non quaerit, quae sua sunt). Tako je blaga gospa Kristijana grofinja Belkredi-jeva ne samo poslala katoliško-političnemu društvu v Ingrovic prav lepo dopersno podobo sv. Očeta, ukazala je tudi svoj lep glasovir iz grajščine prenesti v bralnico, naj bi se udje tudi s petjem in igranjem na glasovir razveseljevali in mikali.

Pač pogosto premišljuje, kako je bilo dobro, da se je bila jela duhovščina, sluteča boj na najsvetejše svetinje človeštva, že pred več nego tridesetimi leti marljivo izobraževati v slovanskem slovstvu; kajti zdaj stoji izversto duhovstvo pripravljeno za boj z nabrušenim mečem uma na bojišči; krepko zagovarja slovansko narodnost zoper tisk in njegove pomagače, pa se tudi ne utruje zoper „Pokrok-a,“ „Narodne Listy“ itd. potegovati se za katoliško resnico. Kako dobro je, da

se niso bili dali ti hrabri bojniki preslepiti tisti čas po policiji, da, tudi po odkritoserčnih svarilih ne, češ, „da si bodo s slovanstvom skazili lepo prihodnost.“ —

Pod cvetno goro pri „Porta coeli“ je bil 5. marca shod katoliško-političnega društva, kjer je eden izmed nazočih duhovnikov govoril o prostomavtarstvu, njegovem začetku in njegovih namerah; gospod mestni župnik nas je pa razveselil s pohvalnim govorom na katoliške samostane, ki hoče liberalizem, da bi se v žertev prastomavtarstva razrušili pod njegovimi težkimi udarci.

Ubogí Pariz. Jeremija (17.) je nekdaž rekel: „Gospod, vsi kteri tebe zapusté, bodo osramoteni; kteri od tebe odstopijo, bodo na zemljo zapisani.“ Taka se godi zdaj ubogim Parižanom: osramoteni so do konca od tujca, in njih lastna kri jih na zemljo piše. Po straboviti oblegi od 19. kim. do 28. pros. namaka bratovska kri nesrečno mesto. Kri omiva tiste ulice, po kterih je Proudhon satana preslavljal, pravi „Unità,“ preklinjal pa Jezusa. Morivec od začetka je imel v Parizu tempelj in altar; tam se je napijalo hudobnemu duhu in „Journal de la lib. franç.“ je veliko lét govoril o hiši satanovi, o poljubljenih hudičevih. In res, satan tolikrat klican, je v Parizu vstanovil svoje kraljestvo, nastopil je za Napoleonom tretjim, ter je napravil vlado jeze, maševanja, ropa, kervi. To je pravi pekel, kjer se meščani med seboj mesarijo. — Kterim tedaj je tako žalostne osode pričakovati, kakoršna Parižane tare? Tistim, „kteri Boga zapusté,“ pravi Jeremija. Opušaj Božjo službo, opušaj svete zakramente, tvoji grehi tebe, tvojo sramoto in tvojo nesrečo na zemljo pišejo, ker se k Bogu več nočeš povzdigniti. —

Thiers, načelnik sedanje francoske vlade, ni mogel zboru naznaniti mirovnih pogojev, solze so mu zadušile besedo. Tudi l. 1815 je francoski knez Richelieu s solzami v očeh podpisal pogodbo za mir. Napoleoni nehajo vladati med jokom in ponižanjem Francije. (Unità.)

Francosko ne pride do pokoja. Med tem ko ima zunanjega sovražnika še v deželi, vre v oserčji naroda samega črna vojska, in k vsemu temu je vsa Algerija na nogah zoper Francoze in Evropejce sploh. Neki aga Mokrani iz Medine je na čelu rogovilstva in išče vse Kabilce za rovarstvo pridobiti.

Terdovratna prederznost ali slepa hudobnost? Ko je imel laški kralj obhajati slovesni vhod v Rim, odločil je bil rimski mestni zbor 36.000 lir v ta namen. Stvar se je pa zasukala drugač. Velika povodenj, ki je bila zajela ravno tisti čas Rim, spodrinila je slovesni sprejem. Dotične priprave so bile že zgotovljene, a ne še plačane. Zverševalec je plačo zahteval in jo tudi prejel. Zgotovljene priprave se imajo pa po sklepu mestnih očetov porabiti za slovesno obhajanja obletnice 20. sept. Bomo videli, kakí konec bode imel ta prederzni sklep.

Politiško stanje. Očitno je, kakor piše „Vatld,“ da ne le deržavopravna opozicija, ampak tudi ministerstvo želi, da naj se vstava prenaredi. Kako pa naj se prenaredi? Tako, da bodo narodi zadovoljni, če tudi krivični liberaluhi godernjajo. Ako se prava zadčne, kar ni odveč težko, bodo narodi navdušeni za vlado, kakor se n. pr. navdušujejo za sv. Očeta, in kakor so domačini povsod navdušeni za svoje domorodne veljake. Spačkov ne sme nobena vlada poslušati, ktera hoče iti pravo pot.

Iz Ljubljane. „L' Ancora“ (Sidro) se imenuje prijazni list, ki ga je jela katoliška družba v Terstu po dvakrat na mesec na svitlo dajati. Spisi so prav rabni in podučljivi. Cena zunaj Tersta 2 gld. 24 kr. (Riva Grumula Nr. 15, piano IV.)

Svitlemu cesarju so poslanci Kosta, Barbo in Svetec v imenu Matičnega odbora poklonili Matičine

bukve, ki so jih prijazno sprejeli, delavnost društva pohvalili in darilo obljubili za Matičine namene. (Nov.)

Ljubljanski mestni očetje so izmed sebe izvolili mestu župana g. Dežmana.

Nemški turnarji, kakor se sliši, so hotli tiho saboto psovati med drugim tudi katoliško družbo. (Lepo delo za „katoliške“ može in mladenče!) Za dotični shod ali „knajpo“ je bil odmenjen govor, deklamacija in neslana burka, katero jim je bil naredil kupčijsk družo, vlada pa jo prepovedala. „Tagblatt“ se je zato na bojni stēni svojega lista kregal nad vlado, da je bilo joj prejoj! Knajparji so postali muhasti in — konec je bil, da je „knajpa“ skor prej „doknajpala“ kakor pa „zaknajpala.“

G. P. Sašelj, bogoslovec 1. leta je umerl 30. t. m. Bog mu daj večni mir! —

Popotniško. Iz Torina je bilo poslednje pismo rimskih popotnikov. Ker doveršenega popisovanja tega popotvanja ne kaže razglasovati, bode Danica le kake znamenitiši posnetke še prinesla.

Iz Torina smo 16. sušca zjutraj odrinili z nagličem ali berzovorom. Prelepo je polje krog Torina, tudi že nekaj cveteče in zeleno; vendar nam ob zahodu, severu in vzhodu je bila nepretergoma veriga hribov s snegom še pokrita. Žito lepo zeleno, družega je bilo še malo, drevje še ni šlo v listje.

Železnica se v začetku zavije proti Francoskemu, in na drugem kolodvoru mesta „Porta Susa,“ kjer je ob enem postaja, sem kupil par ondotnih časnikov, da sem vidil, v kakem duhu pišejo, in pa kako je kaj s politiko, ker v tem oziru smo po poti veliko zamudili.

Časnik „Conte Cavour“ je pisal, s koliko slovesnostjo se je obhajal v Rimu rojstni dan Viktor-Emanuela; se vé, da od tega je molko molčal, koliko tega vriša je bilo najetega in plačanega.

V Neapeljnu, kakor so časniki naznanovali, ima biti mornarstvena razstava, vozarijo se torej tje strojbe, modeli, orodja itd. Tudi avstrijsko barko s tacimi napravami pričakujejo tje doli.

V Jakinu (Ankoni) se je zbralo veliko mož za vstano vlnjenje mornarske družbe.

V Parizu je pričel izhajati nadprekucuhovski list „Le Père du Duchene,“ ki napoveduje ljudem giljotino (koso, glavosečnico) in ima glasilo: „Republika ali pa smert!“... Lepi so to liberalci, ki imajo podložniške glave za zelne bunke, ki se smejo sekati, kadar koli se potepuhom poljubi, ako réve ne plešejo po njih kervavi godbi! „Reges intelligite“: sekali so nadprekucovalci tudi kraljeve in vladarske glave.

Rekli so časniki tudi, da francoski zbor se utegne preseliti v Versailles, in potem bodo zbirališa v sobani, v kateri so bile l. 1789. Sobana ima prostora za 1200 ljudi in je zdaj kasarna.

V Zurigu (Zürich) v Tonnhalli se je 9. t. m. obhajala nemška slovesnost za storjeni mir. Profesor Vislicenus je preslavljal z dolgim govorom nemško zedinovanje; kmali pa zašumi žvižganje, leté kamni v sobano, nekaj ljudi vdari v sobano in jamejo se boriti z nemškimi pevci in piskaci, da je bilo joj, in vojašina je morala mir delati. Tudi prihodnji dan je bilo še kavsanje. (Pa to ni ravno konj, če Nemeec na nemški zemlji obhaja nemško reč; toda če Slovenec hoče nemško zedinovanje preslavljati, to je ravno tako, kakor da bi petelin „trak“ oblekel in z njim bahal.)

Da se še lepše obhaja rojstvenica Viktor-Emanuela, ki ga „Conte Cav.“ imenuje „pervega vojaka in pervega deržavljana, so v Florencu v ministernici deržavniki njemu na čast tudi papali.

„Gazzetta del Popolo“ pravi, da mir med Francijo in Nemčijo je laži-mir, mir grobni, kakoršen se je storil bil za nesrečno Polonijo. Naložene pogoje so tako čezmērne, da vsa Evropa stermi, zlasti pa Angleško, ki je bilo med vojsko tē misli, da si smé roke umiti. —

Taki so pobirki po laških časnikih, kakoršne po vsih večih postajah ponujajo, list po 5 ali 10 centezimov. Se vé, da je silo gnoja med njimi: vendar kar sem jih jaz pregledal, so bili z veči dostojnostjo pisani, kakor pa naši „kulturonoši.“ S tem pa nočem reči, da niso drugi morebiti ravno tako, ali morebiti še bolj neubrisani. Lah je vroč, Nemeec merzel, Slovenec pa oparjen škrt, kadar Boga zapusti in začne vero sovražiti. — Pa še drugi pot kaj, ker zmanjkuje že prostora, ki so si ga druge tvarine anektirale.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta. Iz Šmartna pri Kranji fara pošlje zares ljubljenu in spoštovanemu sv. Očetu v bankovcih 62 gl., v sr. 3 po ¼ gl., 2 st. dvajs. in 4 st. deset. Gosp. V. L. 1 križavec za 2 gl. 12 kr. st. d.: Grešniki poginejo, in sovražniki Gospodovi zginejo, kakor hitro so k časti povikšani; kakor dim zginejo.“ Ps. 36. — Iz Lašč 9 gl. 28 kr. — Iz Stare Loke 1 gl. 35 kr. v sr. — Iz Rovt 9 gl. v pap. in 1 terdnj. za 2 gl. st. d. s pristavkom: „Donec Deus nobiscum, quis contra nos!“ — Iz Vipave g. J. T. 2 gl. v sr. — Jera Lap 30 kr. — Fara Blagovška daruje sv. Očetu 12 gld. in prosi Njihovega blagoslova za srečno življenje in blaženo smert. — Z Ipavske Planine za srečno zadnjo uro J. N. 5 gl. sr.; M. P. 2 gl. sr. — S Slapa v dober namen M. K. 5 gl. sr.; M. B. 1 gl. sr. — Od sv. Katarine v Topolu: Prosimo sv. blagoslova za kerš. življenje in za srečno zadnjo uro; Bog dodeli kmalno zmago kat. cerkvi in ohrani sv. Očeta Pija IX.! 10 gl. sploh, Keršič 2 gl. sr., J. Košir 1 gl. sr., T. Plešic 1 gl., Mat. Plešic 1 gl., H. Keršič 1 gl. sr., M. Tuhovnik 1 gl. sr., M. Ravnahrib 1 gl., skupaj 18 gl. — Neimenovana 25 kr. — Zopet iz Kostanjevice 3 gl. 10 kr.: Marija Roženkranska in sv. Jožef, prosita za nas in za zmago sv. Cerkvi. — Z Janč farmani in č. g. duh. past. 12 gl. 54 kr. — Dve osebi 1 tol. za 2 gl. st. den., prosite, da bi ji sv. Oče blagoslovili za življenje in za zadnjo uro. — P. W. 1 gl., Jak. Tomelj 1 tol. za 2 gl. st. den. — P. V. 1 križavec za 2 gld. 12 kr. st. den. — Iz Vodice 1 gld. — Preljubemu sv. Očetu darujejo Žirovski farani s svojima duh. pastirjema 35 gl. a. v. in prosijo sv. blagoslova. Ob enem pošljemo pa tudi nekoliko priporočenih podpisov. — Fara sv. Trojica na Dolenskem 22 gl.; prosi blagoslova od sv. Očeta za vse potrebe. — Iz Peške fare 11 gl. — Iz Ljubnega 10 gl. v pap., v sr. 12 gl. 45 kr. star. den.

Za g. mis. Buha. Po g. J. T. 1 gl.

Za g. mis. Pirca. Iz Kamnika 1 sr. dvajset. — Blagovska fara 1 gl.

Za g. mis. Jan. Čebula. A. A. iz Bégunj 3 gld. — J. M. 5 gl. Vivat sequens!

Za mis. v Banjal. v Bosni. Blagovska fara 2 gl.

Za bulgarski mis. Iz Želimelj 3 gl. 74 kr. — Ribniška fara 26 gl. po preč. gosp. dekanu. — Blagovska fara 3 gl. — Iz Peške fare 3 gl. —

Za amerik. misijon. G. J. Janša 2 gl.

Za afrik. misijon. Marija Vidmar iz Klane 1 gl. V. Vučar 1 gl. 5 kr. — A. Martinak 1 gl. 5 kr. —

Za pogorelce v Dolenji vasi. J. A. 2 gl. Po g. J. T. v Zl. p. 3 gl.

Za pogorelce na Razdertem. P. g. J. T. v Zl. p. 1 gl.